VN2026-010002
Stadsdeel Noord

Gemeente Amsterdam

DB

Voordracht voor DB Stadsdeel Noord van 08 september 2026

Portefeuille

Agendapunt B1

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Beheer Tolhuis meiden en vrouwencentrum.

Het dagelijks bestuur Stadsdeel Noord besluit

1. Dat het beheer van het Tolhuis per direct wordt uitgevoerd door Vrouw aan het IJ;
2. Dat Elance het Tolhuis uiterlijk eind dit jaar verlaat en het stadsdeel Elance helpt, met de zoektocht naar een nieuwe ruimte in het stadsdeel, als dat gewenst is;
3. Dat de subsidie voor het beheer van het tolhuis per q4 wordt beëindigd aan Elance.

Kernboodschap

Het beheer van het Tolhuis dat momenteel de functie heeft van meiden en vrouwencentrum zal worden overgedragen van Elance naar Vrouw aan het IJ.

Bestuurlijke achtergrond

Het meiden en vrouwencentrum is tot stand gekomen in kader van Aanpak Noord.

Bestuurlijke prioriteit

Het vrouwen en meidencentrum is op verzoek van verschillende informele vrouwenorganisaties tot stand gekomen. Het heeft bestuurlijke prioriteit om het vertrouwen van deze organisaties in de gemeente goed te houden.

Wettelijke grondslag

Algemene subsidieverordening Amsterdam (ASA 2023).

Onderbouwing besluit

De mail naar Elance dd 27 juni 2026

Op 27 juni 2026 heeft Esther Lagendijk, voormalig portefeuillehouder Sociaal, met instemming van portefeuillehouder Yassmine el Ksaihi een mail gestuurd naar de directie van Elance. Hieronder wordt de volledige tekst weergegeven.

Beste Aytun en Handan,

Gister is een ambtelijke mail aan jullie gestuurd, hier stonden helaas enkele onjuistheden in. Bij deze de juiste mail. Als portefeuillehouder Sociaal Domein en Vastgoed heb ik in afstemming met mijn collega portefeuillehouder EZ het besluit genomen om Elance en Vrouw aan het IJ te ontvlechten. De reden hiervoor is dat de samenwerking tussen Vrouw aan het IJ en Elance zich kenmerkt door een terugkerend patroon van spanningen, dat niet doorbreekbaar is. Aangezien het initiatief voor het Vrouwen- en meidencentrum voortkomt uit een petitie van verschillende informele vrouwenorganisaties die later zijn doorgegroeid tot de coöperatie Vrouw aan het IJ wordt het beheer van het Tolhuis aan hen gegeven. Dit

betekent ook dat Elance op zoek moet naar een andere ruimte binnen een redelijke termijn. Het stadsdeel kan ondersteuning geven in het zoeken naar een andere ruimte voor Elance.

Dit alles zal nog worden besproken in een bestuurlijk overleg als de portefeuilleverdeling bekend is van het nieuwe DB. Dat wordt binnenkort ingepland. In dat overleg zullen verschillende zaken dan op de agenda staan zoals termijn, financiering ESF en andere onderwerpen, zodat dit besluit gerealiseerd kan worden.

Met vriendelijke groet,

Esther Lagendijk

Stadsdeelbestuurder, portefeuille sociaal domein en vastgoed

Het vervolg na het verzenden van de mail

Vervolgens is dit voorgenomen besluit besproken in de dubbele staf van 29 juni 2026 met Esther Lagendijk en Yassmine el Ksaihi.Op dat moment is er geen besluit genomen door de bestuurders. Vandaar dat dit onderwerp opnieuw geagendendeerd wordt in de staf.

Hoe het begon

- In 2022 zijn een aantal vrouwenorganisaties en RAN naar het stadsdeel gegaan met de wens dat er in Noord een meiden- en vrouwencentrum komt. Het stadsdeel stond hier positief tegen over. Dit is vervolgens met verschillende informele vrouwenorganisaties ontworpen in een cocreatieproces.
- Gedurende het cocreatieproces heeft de gemeente een pand ter beschikking gesteld als vrouwen en meidencentrum.
- Aangezien het cocreatieproces nog niet was afgerond en zo ook nog geen governance was ontwikkeld is ervoor gekozen dat het pand eerst werd beheerd door 2 organisaties, te weten Elance en stichting Single Supermom. Deze twee organisaties kregen een niet oplosbaar conflict. Vervolgens is het pand alleen door Elance beheerd.
- Onder de toenmalige procesbegeleider is er een collectief gevormd van alle betrokken vrouwenorganisaties. Elance wilde hier echter geen onderdeel van zijn. Zij richten zich op een andere doelgroep, te weten meiden en de vrouwenorganisaties richten zich met name op volwassen vrouwen.
- Het collectief bestaande uit de vrouwenorganisaties wilde zich doorontwikkelen tot een coöperatie, dit werd Vrouw aan het IJ.

ESF subsidie

In 2024 is er gekeken naar externe subsidiemogelijkheden voor het meiden en vrouwencentrum. Voor Vrouw aan het IJ leek het mogelijk om ESF aan te vragen. Toevallig bleek Elance dezelfde subsidie te willen aanvragen. Omdat Vrouw aan het IJ en Elance in hetzelfde gebouw zaten zou het logisch zijn hier een gezamenlijk aanvraag voor in te dienen.

Uiteindelijk leidde dit tot het plan, waarin naast een communityprogramma, vier productlijnen werden voorgesteld.

- Circulaire mode en fashion
- Catering en beheer
- Klussen, techniek en groenbeheer

- Kinderopvang

Elance zou trekker zijn voor de Circulaire mode en fashion, Vrouw aan het IJ voor Catering & beheer, en voor Klussen& groenbeheer.

(Er is subsidie gekregen voor 3 productlijnen in plaats van vier, mondeling is door de bezwaarcommissie toegezegd dat het niet uit maakte welke productlijnen, later bleek dat juist catering en beheer niet zou worden bekostigd, terwijl daar de meeste affiniteit op zit, Daarom wordt er nu met vertraging aan de productlijn educatie en kinderopvang gestart. Ondertussen wordt nu onderzocht of een nieuwe Europese subsidie mogelijk is voor Catering en beheer voor Vrouw aan het IJ). Zolang het onzeker is of nog een nieuwe geldstroom kan komen voor deze productlijn, lijkt het logisch ook naar de bestaande middelen voor beheer te kijken om alsnog aan de productlijn te werken.

In het ESF plan zijn onderstaande gewenste outputresultaten benoemd. Hieruit blijkt dat Elance en Vrouw aan het IJ van elkaar afhankelijk zijn bij het bereiken van de resultaten.

2.4 Beoogde resultaten/ bereik

Hoewel het centrum nog in de eerste fase van ontwikkeling is, schetsen wij het volgende beeld t.a.v. het beoogde bereik in de subsidieperiode:

		2025	2026	2027
Co-creatie & Community				
	Deelnemers events	150	200	250
	Vrouwencafe's (op thema)	25	50	100
	Opleiden Wijkverbinders	5	10	10
	Deelnemers Workshops (div.)	100	150	175
	Deelnemers Ondernemers-/banenmarkt (div.)	200	250	300
	Training/coaching co-creatie samenwerking versterken, processen (in aantal trainingen)	5	3	2
	Training/begeleiding inrichten en uitwerken governance en businessmodel (in aantal trainingen)	2	4	6
Coöperatie				
	Uitstroom naar leerwerktrajecten			
	Educatie/kinderopvang	3	8	10
	Horeca/ facilitair/beheer	3	8	12
	Klussendienst/techniek	3	8	10
	Mode/styling/ leren ondernemen	3	6	8
Voor de toekomst (meiden)				
	Strong Women Network	10	15	20
	Ondernemersprogramma (coaching/begeleiding)	15	20	25
	Educatie	15	20	25
	Fashion, media & branding	20	25	30
	Klussen en techniek	5	10	15
	Facilitair beheer en catering	5	10	10

Hoe het in de praktijk gaat

In de praktijk blijkt de samenwerking tussen Elance en Vrouw aan het IJ echter heel moeizaam te gaan. Elance is een gevestigde organisatie en heeft al een eigen werkwijze en een eigen bedrijfscultuur. Vrouw aan het IJ is een start up, bestaande uit verschillende informele organisaties in een coöperatie. Daarbij verschillen de doelgroepen sterk. Elance richt zich op jonge ambitieuze meiden, vaak studenten aan of richting hoger onderwijs, die meiden ondersteunen die een extra steuntje in de rug verdienen. Vrouw aan het IJ richt zich op vrouwen in een achterstandspositie en die

vaak nog weinig scholing hebben genoten. De verschillende manieren van werken en communiceren leiden regelmatig tot botsing en wantrouwen.

Het idee dat Elance en Vrouw aan het IJ elkaar zouden aanvullen bij de productlijnen en elkaars doelgroepen konden meedoen aan de productlijn van de ander blijkt in de praktijk moeilijk.

Gesprekken

Daarom waren sinds najaar 2025 ambtelijk al gesprekken gestart tussen Elance en Vrouw aan het IJ om de productlijnen te ontvlechten. Daarnaast liepen er al gesprekken om het beheer, dat Elance in de tijdelijkheid doet, over te dragen naar Vrouw aan het IJ. De reden hiervoor is dat het beheer onderdeel is van de productlijn, waar Vrouw aan het IJ trekker van is. Deze gesprekken over het beheer liepen moeizaam.

Mediation

Om hieruit te komen is vanaf december 2025 mediation ingezet, waarbij het uitganspunt was dat het beheer over zou gaan naar Vrouw aan het IJ. Tegen alle verwachtingen in, was de uitkomst van de mediation dat beide partijen 50% van het beheer zouden dragen. Ondanks de ingezette mediation is de samenwerking tussen de betrokken partijen helaas moeizaam gebleven. Er zijn wel stappen gezet, waaronder een poging om de samenwerking vorm te geven binnen een gezamenlijke stuurgroep beheer.

Helaas is recent de samenwerking weer stukgelopen.

Dit leidt tot de drie volgende besluiten

Ad 1. Het beheer van het Tolhuis wordt per direct uitgevoerd door Vrouw aan het IJ

Het stadsdeelbestuur wil rust creëren in het Tolhuis, wat niet gerealiseerd kan worden als beide organisaties in deze conflictueuze setting in eenzelfde pand blijven verkeren. Gezien het patroon wordt nu voorgesteld om de huidige samenwerkingsconstructie bij het beheer per direct te beëindigen. Dit ziet er als volgt uit:

Toekomst beheer Tolhuis: Vrouw aan het IJ neemt het beheer over van het Tolhuis en blijft gevestigd in het Tolhuis.

Ad 2. In te stemmen met dat Elance overgaat naar een andere locatie

Gezien het patroon van conflict is het onwenselijk als beide partijen in het Tolhuis blijven. Daarom zou Elance op termijn naar een andere locatie toe moeten. Aangezien het Tolhuis tijdelijk beschikbaar was tot dat het verduurzaamd zou worden is er geen sprake van een huurovereenkomst maar een gebruikersovereenkomst. Dit betekent dat er geen sprake is van huurderbescherming en een opzegtermijn geldt van een maand. Voorgesteld om een ruimere opzegtermijn te nemen, te weten tot eind 2026.

Elance heeft er zelf voor gekozen zowel kantoor faciliteiten als haar activiteiten in het Tolhuis te laten plaatsvinden. Dit staat los van de opdracht voor beheer.

Binnen de mogelijkheden zal het stadsdeel wel ondersteuning bieden bij het zoeken naar een andere locatie.

- Een mogelijkheid hiervoor is terug te gaan naar de oude situatie waarbij Elance haar kantoor had in het A-Lab, en daarnaast losse ruimtes huren in de wijken voor activiteiten.
- Een andere mogelijkheid is dat de locatie aan het Mariendaal (voormalig EWP), die naar verwachting nog circa vijf jaar beschikbaar blijft deels beschikbaar wordt gesteld voor Elance. Dit moet echter zorgvuldig afgewogen worden ivm andere ruimtezoekers in het stadsdeel. Daarnaast zal de buurt meepraten over de invulling van Mariëndaal en is het dus niet op voorhand een uitgemaakte zaak dat Elance hier terecht kan. En is onbekend of Elance dit zelf wil.

Ad 3. De subsidie voor het beheer tot en met q3 laten doorlopen

Hoewel de subsidie voor het beheer aan Elance een incidentele subsidie is, en nog geen 3 jaar liep, is het wel van belang om een redelijke termijn in acht te nemen voor de subsidie voor het beheer stopt. Daarom wordt voorgesteld de subsidie aan Elance tot en met q3 te laten doorlopen. Dit is afgestemd met een jurist van de gemeente Amsterdam.

Advies en afstemming

1. Sociale basis er is afstemming geweest met Caroline Spaander, teammanager sociale basis.
2. Juridische afstemming er is overleg geweest met Marco Keurentjes van het juridisch bureau.
3. Vastgoed Thijs van der Werf afstemming met de contractmanager inzake de gebruikersovereenkomst Tolhuis.

Duurzaamheid

Welke partij het beheer doet van het Tolhuis heeft geen negatieve impact op de duurzaamheid.

Participatie

Partijen hebben aangegeven bij het stadsdeel dat de huidige manier van werken niet wenselijk is.

Financiële onderbouwing

Nee, het besluit heeft geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst.

Buiten de gemeente: Met Elance en Vrouw aan het IJ.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2026-044119	Stadsdeel Noord Voordracht (pdf)
AD2026-044677	Bijlage 1 portefeuilleverdeling.docx (msw12)

Uitslag

A Akkoord